KOMMISSIONEN MOD BELGIEN

DOMSTOLENS DOM
6. februar 1992 *

I sag C-253/90,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Jean-Claude Séché og Maria Patakia, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Roberto Hayder, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Centre Wagner, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Kongeriget Belgien ved directeur d'administration Robert Hoebaer, Ministeriet for Udenrigsanliggender, Udenrigshandel og Udviklingssamarbejde, som befuldmægtiget, bistået af conseiller adjoint M. Loix, Ministeriet for Social Sikring, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Belgiske Ambassade, 4, rue des Girondins,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien har undladt at opfylde sine forpligtelser i henhold til EØF-Traktaten og navnlig har tilsidesat artikel 13, stk. 1, sammenholdt med artikel 33 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som affattet ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6), da det har foretaget tilbageholdelse af sygesikringsbidrag i supplerende pensionsydelser eller i andre fordele, der kan ligestilles med lovbestemte alders-, arbejdsophørs- eller efterladtepensioner til fællesskabsborgere med bopæl i en anden medlemsstat, som er berettiget til ydelser ved sygdom efter denne stats lovgivning,

har

* Processprog: fransk.

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten, O. Due, afdelingsformændene R. Joliet, F. Grévisse og P. J. G. Kapteyn samt dommerne C. N. Kakouris, G. C. Rodríguez Iglesias og M. Díez de Velasco,

generaladvokat: C. O. Lenz
justitssekretær: ekspeditionssekretær D. Louterman-Hubeau,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 2. juli 1991, Kongeriget Belgien ved conseiller juridique Jan Devadder, Ministeriet for Udenrigsanliggender, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 19. september 1991,

afsagt følgende

Dom

Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 20. august 1990 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EØF-Traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Kongeriget Belgien har undladt at opfylde sine forpligtelser efter EØF-Traktaten og navnlig har tilsidesat artikel 13, stk. 1, sammenholdt med artikel 33 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som affattet ved Rådets forordning (EØF) nr. 2001/83 af 2. juni 1983 (EFT L 230, s. 6), da det har foretaget tilbageholdelse af sygesikringsbidrag i supplerende pensionsydelser eller i andre fordele, der kan ligestilles med lovbestemte alders-, arbejdsophørs- eller efterladtepensioner til fællesskabsborgere med bopæl i en anden medlemsstat, som er berettiget til ydelser ved sygdom efter denne stats lovgivning.

2 Artikel 13, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 1408/71 bestemmer, at de personer, der er omfattet af forordningen, alene er undergivet lovgivningen i én medlemsstat. Ifølge forordningens artikel 33 er den institution i en medlemsstat, som det påhviler at udbetale en pension eller en rente, og som efter den lovgivning, der gælder for institutionen, skal tilbageholde bidrag, der påhviler pensionisten eller rentemodtageren til dækning af ydelser ved sygdom og moderskab, berettiget til at foretage sådanne tilbageholdelser, beregnet i overensstemmelse med den pågældende lovgivning, i den pension eller rente, som institutionen skal udbetale, for så vidt en institution i den nævnte medlemsstat skal bære udgifterne ved de ydelser, der er udredet i medfør af artikel 27, 28, 28a, 29, 31 og 32.

3 Den belgiske lov af 9. august 1963 om indførelse og udformning af en obligatorisk syge- og invaliditetsforsikringsordning (*Moniteur belge* af 1. og 2.11.1963, s. 10555) bestemmer i artikel 121, stk. 10, som ændret ved artikel 161 i finansloven for 1979-1980 af 8. august 1980 (*Moniteur belge* af 15.8.1980, s. 9514), at der skal foretages en tilbageholdelse i lovbestemte alders-, arbejdsophørs- og efterladtepensioner eller hertil svarende ydelser samt i ydelser til supplering af sådanne pensioner. Provenuet heraf indbetales til Institut national d'assurance maladie. Ifølge Domstolens dom af 28. marts 1985 (sag 275/83, Kommissionen mod Belgien, Sml. s. 1097) finder disse bestemmelser ikke længere anvendelse på lovbestemte pensioner, som oppebæres af EF-borgere med bopæl i en anden medlemsstat end Belgien. Derimod finder bestemmelserne fortsat anvendelse på supplerende pensionsydelser, der udbetales til disse EF-borgere.

4 Hvad nærmere angår de relevante retsregler og sagens baggrund samt parternes anbringender og argumenter henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

5 Kommissionen har gjort gældende, at de belgiske myndigheders opkrævning af et bidrag til syge- og moderskabsforsikring, som tilbageholdes i de supplerende pensionsydelser, der udbetales til personer, som er bosat i en anden medlemsstat, og som i henhold til denne stats lovgivning oppebærer ydelser i anledning af sygdom, er uforenelig med artikel 13, stk. 1, og artikel 33 i forordning nr. 1408/71.

6 Efter Kommissionens opfattelse fastsætter artikel 13, stk. 1, det grundlæggende princip om, at kun én medlemsstats lovgivning finder anvendelse, hvilket princip konkretiseres i artikel 33 for så vidt angår bidrag til sygesikring, der tilbageholdes i alderdomsydelser, som er omfattet af forordning nr. 1408/71. Princippet kan påberåbes som et generelt princip, der eksisterede forud for forordning nr. 1408/71, og må finde anvendelse i den foreliggende sag, selv om forordningens saglige anvendelsesområde ikke umiddelbart omfatter supplerende pensionsydelser.

7 Kommissionen har herved gjort gældende, at Domstolen i domme vedrørende forhold forud for forordning nr. 1408/71's ikrafttræden har fortolket Traktatens artikel 48 og 51 i overensstemmelse med et sådant princip, som skal forebygge samtidig anvendelse af lovgivninger eller unødvendig sammenblanding af byrder og forpligtelser, som måtte følge af anvendelsen af flere forskellige nationale lovgivninger. Ifølge Kommissionen har Domstolen draget en parallel mellem ordningen for bidrag og ordningen for retten til ydelser.

8 Kongeriget Belgien har bestridt, at der skulle gælde et generelt princip, hvorefter kun én lovgivning finder anvendelse. Det har gjort gældende, at princippet hverken finder støtte i fællesskabsretlige bestemmelser eller i et almindeligt princip, der skulle gælde ifølge medlemsstaternes nationale lovgivning.

9 Det bemærkes først, at modtagerne af supplerende pensionsydelser er arbejdstagere som omhandlet i artikel 1, litra a), i forordning nr. 1408/71, og at de er omfattet af denne forordnings personkreds, jf. forordningens artikel 2.

10 Det bemærkes videre, at ifølge Domstolens faste praksis (jf. bl.a. dom af 10.7.1986, sag 60/85, Luijten, Sml. s. 2365, præmis 12 og 13) er princippet om, at kun én lovgivning finder anvendelse på arbejdstagere, der flytter inden for Fællesskabet, som allerede gjaldt i henhold til Rådets forordning nr. 3 om vandrende arbejdstageres sociale sikring, nedfældet i afsnit II i forordning nr. 1408/71, »Bestemmelse af, hvilken lovgivning der skal anvendes«. Artikel 13, stk. 1, bestemmer, at de af forordningen omfattede personer alene er undergivet lovgivningen i én medlemsstat, og at denne lovgivning »afgøres efter bestemmelserne i dette afsnit«.

11 Princippet om, at kun én lovgivning finder anvendelse, gælder dog kun for de situationer, der er omfattet af forordningens artikel 13, stk. 2, og artikel 14-17, som fastsætter de lovvalgsregler, der skal anvendes i hvert enkelt tilfælde. Det fremgår således af Domstolens dom af 21. februar 1991 (sag C-140/88, Noij, Sml. I, s. 387, præmis 9 og 10), at personer som f.eks. arbejdstagere, der definitivt er ophørt med enhver erhvervsmæssig aktivitet, og som ikke befinder sig i en af de i disse artikler omhandlede situationer, samtidig kan være undergivet lovgivningen i flere medlemsstater.

12 Da modtagerne af supplerende pensionsydelser ikke befinder sig i en af de situationer, der er omhandlet i artikel 13, stk. 2, og artikel 14-17 i forordning nr. 1408/71, kan de ikke påberåbe sig princippet om, at kun én lovgivning finder anvendelse.

13 For så vidt angår artikel 33 i forordning nr. 1408/71 bemærkes, at det fremgår af Domstolens ovennævnte dom af 28. marts 1985, at der ikke i henhold til artikel 121, stk. 10, i ovennævnte lov af 9. august 1963 kan foretages tilbageholdelse af bidrag i lovbestemte alders-, arbejdsophørs- og efterladtepensioner, selv om der ikke består nogen direkte forbindelse mellem bidraget og den sikrede risiko, når de ydelser ved sygdom og moderskab, som de pågældende bidrag vedrører, ikke skal udbetales af en institution i denne medlemsstat.

14 Afsnit III, afdeling 5, i forordning nr. 1408/71, som artikel 33 henhører under, og som bærer overskriften »Pensionister eller rentemodtagere og deres familiemedlemmer«, omfatter kun modtagere af pension eller rente, der udbetales i henhold til lovgivningen i en eller flere medlemsstater. Enhver stat, som ifølge den nationale lovgivning skal udrede en pension eller en rente, må derfor anses for at være den medlemsstat, som det påhviler at udbetale en pension eller en rente i artikel 33's betydning.

15 Ifølge artikel 1, litra j), første afsnit, i forordning nr. 1408/71 betyder udtrykket »lovgivning« i forhold til enhver medlemsstat bestående og fremtidige love, administrative forskrifter, vedtægtsmæssige bestemmelser og andre gennemførelsesregler vedrørende de i artikel 4, stk. 1 og 2, nævnte sociale sikringsgrene eller sikringsordninger.

16 Artikel 1, litra j), andet afsnit, bestemmer, at udtrykket »lovgivning« ikke omfatter bestemmelser i bestående eller fremtidige kollektive overenskomster, selv om der af en offentlig myndighed er tillagt sådanne overenskomstbestemmelser almindelig retsvirkning eller er foretaget en udvidelse af deres gyldighedsområde, medmindre denne begrænsning i de i dette afsnit fastsatte tilfælde er ophævet ved en af den pågældende medlemsstat afgiven erklæring.

17 Da de omhandlede belgiske ordninger — som i øvrigt anerkendt af Kommissionen i stævningen — ikke kan anses for lovgivning i henhold til artikel 1, litra j), første afsnit, i forordning nr. 1408/71, finder artikel 33 ikke anvendelse på ordningerne.

18 På grundlag af disse betragtninger, og uden at der er anledning til at tage stilling til sagsøgtes øvrige anbringender, kan det fastslås, at Kongeriget Belgien ikke har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-Traktaten og navnlig ikke har tilsidesat artikel 13, stk. 1, og artikel 33 i forordning nr. 1408/71.

Sagens omkostninger

19 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger. Da Kommissionen har tabt sagen, bør den betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Sagsøgte frifindes.

2) Kommissionen betaler sagens omkostninger.

Due Joliet Grévisse

Kapteyn Kakouris Rodríguez Iglesias Díez de Velasco

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 6. februar 1992.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

O. Due
Præsident